№ 10.

GAZETA KORRESPONDENTA
WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 2. LUTEGO ROKU 1798. w PIĄTEK.

z Wiednia dnia 20. Stycznia.
(z Gazety Dworſkiey.)

Jedno z piſm nadeszłych tu z *Udine* pod dniem 11. t. m. donosi, że woyſka *Francuzkie* po ciągłym przez 9. mieſięcy tam przebywaniu, dnia 9. z rana to Miaſto opuściły; a woyſka Cesarſkie ieszcze tegoż ſamego dnia weszły; lud ciekawy tłumami wyszedł na przeciwko nim: o godzinie 3. z południa, nadciągnął tam ſzwadron *Lobkowitza* przez bramę przedmieścia *Akwileyſkiego*; a wiadomość o tym zaraz po całym rozeszła ſię mieście. Wſzyſtkie okna napełnione były ſpektatorami; a odgłos dzwonow po wſzyſtkich wieżach tamecznych dał znać okolicom *Udińſkim* o przybyciu *Auſtryakow*. Wkrótce dał ſię widzieć regiment *Wartenslebena* i kompania grenadyerow pod osobiſtym dowództwem Generała artylleryi Hrabiego *Wallis*. Okrzyki i radość towarzyszyły wchodzącym do miaſta woyſkom Cesarſkim. Kommendant dziękował zgromadzoney licznie ze wszyſtkich ſtron publiczności, za oświadczenia rzetelnych obywatelſkich uczuciow. Woyſka zgromadziły ſię na placu *Giardino* i po oddzieleniu części ich na ſtraże, rozłożone były po kwaterach. Wieczórem całe miaſto było illuminowane. Dnia 10. intonowane było w Kościele Katedralnym uroczyſte *Te Deum Laudamus*; na którym Arcy-Biſkup z całą Kapitułą znaydował ſię; dwie kompanie grenadyerow pomimo Kościoła maszeruiące, potróyną uczyniły salwę. Tegoż ſamego dnia wiele ieszcze woyſk weszło do *Udine*. Generał kommenderuiący i znacznieysi Officerowie traktowani byli wspaniale przez Hrabiego *Camillo Gorgo*. — Na posuwanie ſię woyſk Cesarſkich w dalsze kraie *Weneckie*, naſtępuiący porządek został wyznaczony: Dnia 10. do *Palma* i *Codroipo*; dnia 11. do *Latisana i Osopo*; dnia 12. do *Spilimbergo*, *Baſſano i Feltre*; dnia 13. do *Pordenone i Belluna*; dnia 14. do *Sacile*; dnia 15. do *Conegliano*; dnia 16. do *Treviso*; dnia 17. do *Meſtre*; dnia 18. do *Wenecyi*; dnia 19. do *Vicenza*; dnia 20. do *Padwy*; dnia 21. do *Eſte i Werony*; dnia 22. do *Legnago*; a dnia 23. do *Rovigo*.

Gazeta z *Tryeſtu* donosi: iż dnia 15. t. m. z rana, iako w dniu przeznaczonym na przewiezienie woyſk Cesarſkich do *Wenecyi*, dany był znak o godzinie 9. przez trzy wyſtrzały armatne; po czym woyſka zaczęły wſiadać na okręty. Po pierwszey godzinie flotylla z 62. ſtatkow transportowych złożona, pod zaſłoną korwety *Auſtrya* wyszła szczęśliwie pod żagle. Żegluga obrocona była ku *Pirano*, dla doſtania tam do dalszey drogi lepszego wiatru. Przy tey flotylli znaydowało ſię prócz tego wiele batow kanonierſkich i felukow. Zbieg ludu na brzegi morza dla oglądania tego rzadkiego widoku był nadzwyczayny, Wſzyſtko uſkuteczniło ſię pomyślnie przy licznym ſtrzelaniu armat tak z Zamku, iako i bateryi okrętowych.

z Wiednia dnia 24. Stycznia.

Podług poźnieyszych Rapportow Generała Artylleryi Hrabiego *Wallis* zaięcie miaſta *Wenecyi* przez woyſka *Ceſarſkie* aktualnie na dniu 18. t. m, po ſkutku przyprowadzone zoſtało.

Gdy woyſka nasze wſiadły na Okręty w *Meſtre*, płynęły z tamtąd przez *Laguny*, a potym wzdłuż Kanału *Grande* i ſtanęły pod miaſtem *Wenecyą* przy nieuſtaiących radośnych okrzykach licznie na brzegach zgromadzonego ludu. Woyſka te wyſiadły na placu *S. Marka*, gdzie cała generalność, Officerowie i Stany bywszey Rzepltey *Weneckiey* zebrały ſię z całą świtą ſwoią dla powitania Generała Artylleryi Hrabiego *Wallis*, po czym towarzyszyły mu do Kościoła Katedralnego, gdzie wielka mſza była śpiewaną. W tym przeciągu czasu Bataliony wysadzone były na brzeg w tymże ſamym mieyscu, po czym maszerowały na plac *S. Marka*, a dywizye Grenadyerow potroyną uczyniły ſalwę. Po ſkończonym Nabożeńſtwie Generał Artylleryi udał ſię do przygotowaney dla ſiebie kwatery, dokąd był odprowadzonym przy nieuſtannych okrzykach, *Niech żyie Ceſarz*.

Generał dodaie, iż nie może doſtatecznie opiſać uroczyſtego ſiebie przyięcia, nie mniey ogulney i widoczney radości ludu i ſzczerego poſtępowania mieszkańcow *Wenecyi*, i lubo przy poſtępowaniu w kraie *Weneckie* we wszyſtkich mieyscach przyimowany był przez Deputacye, feſtyny i illuminowanie domow, przecież dzień ten przewyższył poprzedzaiące, co do ſzczerości oświadczeń i tkliwych uczuciow Obywatelſtwa *Weneckiego*.

Dnia naſtępuiącego (16.) Generał Artylleryi *Wallis* poſtanowił wyiechać do *Padwy*. Zkąd ſpodziewane ſą dalsze iego Rapporta względem zupełnego zaięcia nowych granic.

Liſty ze *Lwowa* pod dniem 6. Stycznia zawieraią pocieszaiącą wiadomość, że w Cyrkule *Zaleſzczyckim i Tarnopolſkim* panuiąca dotąd zaraza, przez użycie potrzebnych śrzodkow zupełnie uſtała.

z Londynu dnia 12. Stycznia.

Wczoray przeczytane było w Izbie wyższey naſtępuiące Poselſtwo Królewſkie.

Jego Królewſka Mość osądził być rzeczą potrzebną donieść Izbie Lordow, iż odebrał rozmaite wiadomości o przygotowaniach i śrzodkach przez *Francyą* czynionych, które podług wielkiego do prawdy podobieńſtwa, zmierzaią do oświadczonego iuż publicznie planu naiechania tych Kroleſtw. — Król polegaiąc na gorliwości i odwadze wiernego ſobie Ludu, który walczy za wszyſtko, co mu ieſt drogim i miłym, ieſt oraz przekonanym, że przez podwoione iego uſiłowania, proiekt takowy zakończy ſię klęſką i upadkiem tych, którzyby go wykonywać chcieli. Lecz Król Jmć czuły zawsze na ważny obowiązek zabespieczenia pomyślności Ludowi ſwemu, nie może opuścić wszelkich środkow przezorności, któreby ſię mogły przyłożyć do obrony kraiow W. *Brytanii* w tym zawikłanym położeniu rzeczy. Stosownie do dwóch aktow Parlamentu na oſtatniey ſeſſyi względem wzmocnienia Milicyi uchwalonych, ſądzi być rzeczą potrzebną wyznać przed Izbą Lordow, iż ma zamiar wydać rozkazy, aby iedna część teyże Milicyi kraiowey wyszła w pole, i użytą była do działań woiennych, iak, i gdzie okoliczności wyciągać będę.

Pan *Dundas* wnioſł, aby to Poselſtwo przeczytane także było w Izbie niższey, poczym obie Izby zgodziły ſię na Adreſs podziękowania Królowi Jmci.

Pan *Birol* podał mocną prożbę imieniem 4. tyſięcy zegarmiſtrzow z *Coventry*, w którey nalegaią o uchylenie taxy na zegarki. Podobną notę podał Pan *Mainvaring* podpisaną od 8,000, zegarmiſtrzow z *Londynu Weſtminſter i Southwark*.

W przeszły czwartek gdy bil taxowy miał oſtatnią razą przechodzić w Izbie wyższey, wielkie między iey Członkami powſtały ſpory. Lord *Grenville* rzecze: gdy potrzeby Skarbowe tegoroczne nieuchronnie ſtałych wyciągaią podatkow; zaczym byłoby rzeczą równie ſprawiedliwą, iak dogodną; iżby maiętnieyſi, a ſzczegulniey Ichmość Lordowie ſami wzięli na ſiebie ciężar tey publiczney potrzeby. — Podobnych śrzodkow do przekonania Izby używał Lord *Carington* wprzód nim wynieſiony został do ſtopnia ſzlachectwa (dawny bankier *Londyńſki*).

Poczym Lord *Holland*, Synowiec *Foxa* przy pierwszym do Parlamentu wſtępio, gwałtownie powſtał przeciw Miniſtrom; obwiniał ich, iż ſami wtrącili kray w teraznieyszą krytyczną ſytuacyą, utrzymuiąc że im więcey żadnych ſumm dawać nie należy, gdyż na ów czas będą przymuszeni złożyć ſwe urzędy; co gdy ſię ſtanie, ſam nalegać będzie o uchwały pieniężne na obiekt przywrócenia porządku w *Irlandyi* i uſkutecznienia powszechnie żądaney reformy i odmiany w Adminiſtracyi kraiowey. Dwie godzin ieſt dosyć, aby przy odmianie Miniſtrow ſpokoyność wewnętrzną i pokoy zewnątrz z nieprzyiacioly przyprowadzić do ſkutku. Oprócz tego podatki te uciążliwe na nic ſię niezdadzą; gdyż Miniſtrowie nie są w ſtanie żadnych przyrzeczeń ſwoich.

Lord *Auckland* przeczył, iż *Anglia* ieſt ſtroną attakuiącą w woynie ninieyszey. Przywodził on z korrespondencyi mianey z *Dumourierem*, iż Rząd *Francuzki* insynuował temuż Generałowi, aby pierwszy uczynił deklaracyą wzlędem wypowiedzenia woyny *Anglii* etc. etc.

Pomimo iednak takowych przeciw nowemu bilowi oppozycyi, przeszedł on wczoray w Izbie wyższey 73. głosami przeciw 6. i w Akt Parlamentu zamieniony został. Bil ten otrzymał dziś przez wyznaczoną Kommiſſyą Sankcyą Krolewſką. Poczym poſiedzenia Izby wyższey do dnia 13. a niższey do 8. Lutego zoſtały zawieszone.

Wczoray zaraz po nadeyściu trzeciey ſpoźnioney poczty *Hamburſkiey*, odebrano z *Niemiec* depesze o zaięciu *Moguncyi* przez *Francuzow*, poczym tayna Rada Gabinetowa zoſtała złożoną.

Srzodki i przygotowania do obrony czynią ſię z wielką żywością, a Milicya wszędzie wzywaną ieſt do ruszenia w pole. Na brzegach zachodnich wysadzono znowu na ląd znaczną partyą broni dla

Malkontentow, ktorą iednak urzędnicy przywiązani do Rządu odkryli i zabrali.

W *Irlandyi*, gdzie rownież zaszły rożne promocye między woyskowemi; wiele znowu powiatow uznano bydź w stanie buntu. Emigracye z tey wyspy do *Ameryki* ciągle trwaią.

Do *St Domingo* wysłano znowu znaczne partye woyska.

Pomimo groźney siły morskiey, ktorą utrzymuiemy; brzegi nasze okryte są zawsze mnostwem snuiących się kaprow nieprzyiacielskich.

Wczoray nadbiegła tu wiadomość, że 6. okrętow należących do Floty z morza Wschodniego do *Anglii* powracaiący, wpadło w ręce *Francuzom* i są zaprowadzone do *Bergen*.

Wczoray wyprawieni zostali rożni kuryerowie częścią do armii kraiowych i ich Generałow, częścią do kommend morskich.

Wczoray Rząd nasz odebrał depesze od Pana *Morton Eden* z Wiednia. Poczym złożono tayną Radę Stanu.

We środę Pan *Wickham* nasz bywszy Poseł w *Szwaycaryi* miał długą konferencyą z Krolem Jegomością.

Dopiero dnia 8. t. m. Hrabia *Pombeira* ruszył na morze z familią swoią na fregacie Portugalskiey *Phönix*.

Pan *North* mianowany iest Gubernatorem *Ceylanu*, i myśli tam wkrotce wyiechać.

Dnia 8. t. m. przybył do *Dover* statek neutralny z depeszami do Kapitana *Cootes*, maiący zlecenia względem wymiany ieńcow woiennych.

W ciągu woyny ninieyszey, *Francya* wraz z Alliantami swemi zabrała 2,273. okrętow więcey *Anglikom*, niż my *Francuzom*.

Dnia wczorayszego przybyły do *Londynu* szczątki 48. Regimentu, ktory służył w *St Domingo*, Te szczątki składaią się z 43. ludzi chorych.

z Paryża dnia 16. Stycznia.

Lubo mowiono, iż tuteyszy Poseł *Papieski* Margrabia *Massimi* był zaprowadzony do *Temple*, to iednak nie potwierdziło się; gdyż w swoim tylko mieszkaniu iest dotąd strzeżony; z resztą człowiek ten traktowany tu iest z zupełnym dla osoby swoiey szacunkiem. Generał *Buonaparte* dwa razy go odwiedzał. Tuteysi także *Toskański* i *Sardyński* Ministrowie, oddali mu wizyty. Przy każdey podobney wizycie urzędnik Municypalny, ktoremu szczegulny dozor nad strażą w mieszkaniu tego Posła iest polecony, oddala się.

Za nadeyściem ostatnich depeszow z *Włoch*, Dyrektoryat natychmiast wyprawił kuryera do *Rastadt*; drugiego do Generała *Bernadotte* z taiemnemi zleceniami do Dworu *Neapolitańskiego*. a trzeciego do Generała *Berthier* dotąd w Medyolańskim bawiącego, iżby na czele woysk *Francuzkich* będących we *Włoszech* wraz z *Cisalpinami* ruszył do marszu ku *Rzymowi*. Widoczne targnienie się na Prawa Narodow w obeyściu się tak niesłychanym z Ambassadorem naszym i nieludzkim zamordowaniu walecznego Generała, może będzie powodem do nieprzyiacielskich krokow.

Generał *Berthier* iak słychać przeznaczony iest do wzięcia *Rzymu*; zdaie się, iż Krol *Neapolitański* mieszać się nie będzie do sprzeczek naszych z *Rzymem*.

Donoszą z Departamentu *Montblanc*, że pierwsza Dywizya Armii *Włoskiey* odebrała rozkaz weyść do kraiu *Pays de Vaud*.

Niektorzy sądzą teraz, że Xiąże *Parmeński* pozyska z Kraiow stanu Kościelnego pewne Indemnizacye, ieżeli tylko Dyrektoryat innych w tym względzie nie ma zamiarow.

Podług pism tuteyszych, Xiąże *de Conti* mieszka teraz w *Barcellonie* przy naszym tamecznym Konsulu.

Deputowani *Genewscy* nic nie sprawiwszy, musieli ztąd wyiechać.

Rożne Pisma donoszą, że do *Calais* nadeszły listy rożnych kupcow z *Londynu*, w ktorych dowiaduią się, czyli nie można pozyskać Paszportu do do *Francyi* dla osiadania w tym kraiu?

Astronom *Lalande* zagraża nam (mowi *Paultier* w swoim Dzienniku) zbliżeniem się pewnego komety, ktory dla kuli ziemskiey może być bardzo niebespiecznym.

Donoszą z *Bordeaux* pod dniem 1. Stycznia, iż armatarowie tamteysi ofiarowali Rzeczypospolitey 11. statkow na wyprawę przeciwko *Anglii*.

Z pomiędzy licznych ofiar dostarczanych na wyprawę do *Anglij*, G. *Buonaparte* 25. tysięcy liwrow ofiarował. Wszyscy Ministrowie tak wewnątrz kraiu, iako i przy obcych Mocarstwach będący, trzecią część swoich pensyi w tymże samym celu oddadzą.

Ob: *Hirsinger* agent nasz w *Saxonij*; i *Mangourit* Agent w Kraiu *Walezyiskim*, oświadczyli się płacić rocznie po 250. Liwrow; dopoki woyna trwać będzie. Z resztą składki na wylądowanie do *Anglij* są liczne.

Jeden Obywatel znaiomy z wynalezienia prochowych i saletrzanych młynow, oraz z innych wynalazkow artyllerycznych, upraszał i otrzymał od Rządu pozwolenie pracowania nad doświadczeniem nowego systematu statkow, czyli barkow płaskich, bespiecznych od pożaru, rozbicia, a nawet zastaniaiących woysko od wystrzałow nieprzyiacielskich. Autor w momencie wylądowania ofiaruie się sam płynąć na swoim statku, i wystawiać się na naymocnieyszy ogień.

Wkrotce po podpisaniu Traktatu w *Campo Formio*, Generał *Buonaparte* wyprawił do *Korfu* iednego z swoich Adjutantow Obywatela *Beauharnois* syna swoiey żony z doniesieniem tey wiadomości mieszkańcom wysp morza *Jońskiego*: Ten młody woiownik przybywszy tam, z uszanowaniem został przyięty. Po czym mieszkańcy wysłali Deputacyą do Generała *Bounaparte*.

Generał *Joubert* został ostatecznie mianowany kommendantem woysk Francuzkich w *Hollandyi*.

Dyrektoryat wydał urządzenie, w ktorym stanowi, iż dzień 21. t. m. iako pamiątka śmierci Ludwika XVI. tą razą rownie, iak zwyczay obchodzonym będzie. Wszystkie władze konstytucyine i urzędnicy publiczni zgromadzą się tego dnia w *Paryżu* do Kościoła S. *Sulpicyusza*. Dyrektoryat i Ministrowie Francuzcy rowniez się tam znaydować maią. Akt konstytucyiny złożony będzie na ołtarzu oyczyzny; a Prezydent Dyrektoryatu mieć będzie mowę. Dyrektorowie, Ministrowie, urzędnicy Publiczni odnowią przysięgę Republikanską; a konserwatoryum muzyczne exekwować będzie pieśni Patryotyczne.

Przypadek następuiący iest dowodem, iak daleko zachodzi śmiałość i zuchwalstwo tuteyszych złodzieiow. W nocy na dzień 12. przybył pewny człowiek do głowney straży w sekcyi *Lepelletier* i okazawszy kommendantowi zmyślony rozkaz Dyrektora *Barras*, iakoby wspolnie przez Ministra Policyi podpisany, chciał zrewidować pałac *du Nord* na ulicy *Prawa*, w ktorym mieszka Agent Algierski *Abakujah* i Obywatel *Labacrit* kupiec z *Marsylii*. Żądał w tym celu pomocy woyskowey z 20. ludzi złożoney. Gospodarz domu odwoływał się do Konstytucyi, ktora wyraźnie nocnych rewizyi domow zabrania; lecz zagrożony aresztem, nie czyni oporu mniemanemu urzędnikowi Policyi. Wszystkie kąty przetrząśniono, lecz nie znaleziono dyamentow, ktore *Abakujah* i *Labacrit* na kilka dni przed tym przypadkiem za trzy milliony odebrali z zagranicy. Gospodarz nieodstępuiąc na krok zmyślonego Sługę Policyi, narzekał zawsze na nieprawość takowego postępowania, a szczegulniey dla tego, iż nieuwiadomiono wprzod o tym sędziego pokoiu tey sekcyi. Dobrze, rzecze, nakoniec Urzędnik; widzę, iż musicie mieć pewne z oskarzonym związki. Po czym obrociwszy się do straży rzecze: Nie puszczaycie tym czasem nikogo z domu. Idę i sprowadzę sędziego pokoiu. Wyszedł i miał nazad powrocić. Straż została aż do godziny 8. z rana przed domem; i na prożno czekała na powrot owego urzędnika Policyi.

Między zdobyczami, ktore Kaprowie nasi świeżo schwytali, znayduie się Okręt *Portugalski* 150. tysięcy Liwrow szacowany, i cztery Okręty *Angielskie*, ktore Kaper *Anacreon* przyprowadził do *Dunkierki*.

Zamordowany w *Rzymie* Generał *Duphot* faworyt *Buonaparte* przeznaczony był do kommenderowania Korpusem Grenadyerow Armii *Angielskiey*.

Propozycya Dyrektoryatu, iż wszystkie na morzu schwytane Okręty, ktore noszą na sobie towary *Angielskie* za dobrą zdobycz maią być poczytane choćby nawet do Państw neutralnych i kupcow należały; aktualnie zadekretowana została wczoray w Radzie 500. *Villers* złożył w tey okoliczności Raport w imieniu Kommissyi Skarbowey. Zabieranie towarow *Angielskich* na lądzie, rzecze, iest niedostatecznym. Należy złe w samym iego wykorzenić źrzodle, i koniskować towary *Angielskie*, choćby te na iakichkolwiek Okrętach się znaydowały. Okoliczność ta nie powinna być podług zwyczaynych Praw roztrząsaną, w czasie, w ktorym wszelkie względem nas zgwałcone są Prawa. Same tylko neutralne Narody mogłyby przeciw temu reklamować, lecz zgodzą się na takowe urządzenie widząc, iż mamy zamiar zabespieczyć niepodległość handlu wszystkim Narodom, i zniszczyć przemoc *Angielską* na morzu. Po czym postanowiono zostało, co zastępuie: 1.) Znaczenie neutralnych lub nieprzyiacielskich Okrętow ma stanowić gatunek ładunku, ktory mieć będą na sobie. Podług tego każdy okręt schwytany na morzu, w całości lub części ładowny towarami *Angielskiemi*, ma być za dobrą zdobycz poczytany, choćby właściciele towarow iakiegokolwiek Narodu byli Obywatelami.—2.) Każdy obcy Okręt, ktory wszedł do Portu *Angielskiego*, tylko w przypadku gwałtowney i nieuchronney potrzeby ma być puszczony do Portow *Francuzkich*, i iest obowiązanym niezwłocznie z Portu ustąpić, skoro takowa potrzeba ustanie.

Rada 500. na wniosek Obywatela *Villers* dekretowała następuiącą Rezolucyą:

Art: I. Wszystkie drzewa wolności, ktore zostały ścięte, lub naturalnie upadły, wystawione będą kosztem swoich Dystryktow.

II. To odnowienie nastąpi dnia 2. *Pluviose* (21. Stycznia.)

III. Na przyszłość drzewo wolności ścięte lub upadłe, w przeciągu iedney Dekady nazad postawionym będzie.

IV. Każdy człowiek przekonany o obcięcie drzewa wolności, cztero-letnim więzieniem ukarany będzie.

V. We wszystkich Gminowładztwach, w ktorych drzewa wolności dotąd się nie znayduią, dnia 2. Pluvios zaszczepione będą.

Obywatel *Jourdan* w proiekcie względem rekrutowania proponował następuiące urządzenie.

Zrobiona będzie konskrypcya, pod ktorą podpadać będą wszyscy Obywatele od 18. do 21. roku wieku swego w czasie pokoiu, w czasie zaś woyny do lat 24. Ci Obywatele na zawołanie Prawa osobiście służyć obowiązani będą.

Postanowiona będzie Armia posiłkowa z stu tysięcy ludzi, złożona z młodych ludzi losem ciągnionych po Departamentach.

Armia czynna składać się będzie z dobrowolnego werbunku, a w przypadku potrzeby z Armii posiłkowey.

Proiekt ten kazano drukować i do dalszego zostawiono roztrząśnienia.

Autorowie Pisma pod tytułem *les Diners de Vaudeville* złożyli Radzie hołd z piosneczki zrobioney na wylądowanie do *Anglii*, i przyłączyli do niey 200. liwrow ptryotyczney ofiary.

Ambassador *Buonaparte* wkrótce iest spodziewany w *Paryżu*. Zapewniaią, iż więcey nie powroci do *Rzymu*, i że w miesiącu *Germinal* zasiadać będzie w Radzie 500. iako Deputowany z *Korsyki*.

Margrabia *de Beaucaire* został aresztowanym.— Karol *Rohan de Rochefort* i młody *Segur* otrzymali wolność.

Dowiaduiemy się z *Suzy* w *Piemoncie*, iż przechod woysk *Francuzkich* armii *Włoskiey*, idącey do armii *Angielskiey*, rozpoczął się dnia 3. t. m. Dywizya *Masseny* naypierwsza postępuie.

Do korrespondencyi tyczących się rozruchow *Rzymskich*, należą nastepuiące listy:

Ambassador Rzpltey *Francuzkiey* przy Dworze *Rzymskim* do Kardynała Sekretarza Stanu.

w Rzymie d. 8. *Nivos* (27. *Grud:*) o 8. *godzinie wieczorem.*

Piszą do ciebie z doniesieniem o okropney zbrodni popełnioney wkrótce po moim powrocie z Watykanu, *gdzie się udałem na twoie wezwanie. Pałac* Francuzki *iest opasany, zgwałcony; Pilną iest potrzebą, ażebyś sam, lub Gubernator, lub iaka inna osoba twoie zaufanie maiąca; tu się udała.*

Tenże do tegoż.

w Rzymie dnia tegoż o 10. *godz: wieczorem.*

Po tym co się stało, niepodobna mi iest przedłużyć moie w Rzymie *bawienie, bez dalszego naruszenia godności mego urzędu, i służenia może interessom przeciwnym moiey instrukcyi, ktora iest taka, iaka przystoi Reprezentantowi stałego Rządu. Żądam od ciebie paszportu dla moiey familii i dla Officerow* Francuzkich. *Uprafzam cię, ażebyś podpisał bilet, który ci posyłam dla otrzymania koni na poczcie.*

P.S. *Wielu Francuzom na rożnych mieyscach* Rzymu *zdarto Narodowe kokardy. Rząd będzie w odpowiedzi za dalsze zniewagi, które ciż Francuzi poniesć mogą.*

Tenże do tegoż.

w Rzymie dnia tegoż o godz: 11. *wieczorem.*

Prosiłem cię iuż o Paszport; powinieneś się przekonać, iż ta okoliczność niepozwala mi dłużey tu bawić. Naymnieysze opoźnienie, którego sie ieszcze staniesz przyczyną, zadziwi mnie i prawdziwie nie będę mogł zgadnąć iakim ie przypisać pobudkom. Powtarzam ci, iż wszystko mnie do wyiazdu przynagla. Przyszliy mi paszport i rozkaz na wydanie koni Pocztowych. Czekam na tę uczynność od prywatnych sentymentow, które mi oświadczałeś. Odeszliy mi przez posłańca to co żądam, i pomniy na skutki naymnieyszey zwłoki. Gdybyś mogłbył do mnie przybyć, nie wątpilbyś o potrzebie mego wyiazdu, oraz familii przywiązaney do Generała Duphot, którego strata iest nieznośną w tym Pałacu, wszystko iest dotąd nim napełnione. Krew nieszczęśliwych nie oschła ieszcze w appartamentach i po wschodach mego Pałacu. Naymnieysze spoźnienie stanie się przeciwnym chęciom, które mi oświadczyłeś, i szacunkowi, którego ci tak częste dawałem dowody.

List Kardynała *Doria* Sekretarza Stanu do Ambassadora *Buonaparte*.

z Watykanu dnia 28. *Grudnia* 1796.

Kardynał Jozef Doria Pamfili *Sekretarz stanu odebrał z naywiększym żalem bilet Ob.* Buonaparte *Ambassadora Rzpltey* Francuzkiey, *i podpisał, z niezmiernym zmartwieniem paszport i pozwolenie wzięcia koni pocztowych.*

Nieśmie go upraszać, ażeby wstrzymał swoy wyiazd, lecz odważa się przesłać mu list do Margrabiego Massimi; *w tym liście zamiast opisania całego tego zdarzenia, zupełnie polega na świadomey dobrey wierze Obywatela* Buonaparte *w tym wszystkim co przełoży Rzepltey* Francuzkiey. *Stan zdrowia Oyca S. niepozwala, ażeby mu donieść o tym co się stało- i nie można bez smutku wystawić sabie wrażenia iakie w nim sprawi tak przykra wiadomość. Rząd gotow będzie dać Rzepltey* Francuzkiey *taką satysfakcyą iakiey żądać może za to co nastąpiło, chociaż w tym żadna z iego strony nieznayduie się wina.*

Niech mi wolno będzie przed zakończeniem tego listu, przełożyć Obywatelowi Ambassadorowi, iż od niego zależy dochować to co Generał Kommenderuiący wspaniale postanowił w Tolentino, *a spodziewaiąc się wszystkiego po doświadczoney Obywatela Ambassadora dobroci, ponowić mu zapewnienie wysokiego swoiego szacunku.*

(podpisano) *Jozef Kardynał Doria Pamphili.*

w Rzymu d. 8. *Nivos* (28. *Grudnia.*)

Ambasador Rzpltey *Francuzkiey* przy Dworze *Rzymskim*, w innym liście przesłanym przez Ob. *Moltedo* wyraził cały swoy żal na gwałtowne pobudki przyniewalaiące go do przerwania wszelkiey z Sekretarzem Stanu korrespondencyi, zachowuiąc atoli w swoim sercu naytkliwszą pamiątkę charakteru, postępkow i przyiacielskiego obchodzenia się Kardynała *Doria*, którego dobroć duszy zle się wydaie pomiędzy nieprzebłaganemi Imienia Francuzkiego nieprzyiacioły, którzy ieszcze Dworem *Rzymskim* władaią. Upraszam go, ażeby wierzył uczuciom przyiaźni i szacunku, z iakim iestem etc:

z Brest dnia 7. *Stycznia.*

Prace w porcie z większą od nieiakiego czasu idą dzielnością. Wszystko zmierza do wystawienia ogromney siły. Uzbraiaią z wielkim pospiechem wiele okrętow z których trzy troy-mostowe. Wszelkiego rodzaiu statki transportowe, wkrótce w porcie Brestenskim zgromadzone będą.

Vice Admirał *Lelarge*, dawny Kapitan tego Portu odebrał od Ministra Marynarki zlecenie dozierania i dyrygowania uzbroieniem.

Z drugiey strony sprowadzono z *Tulonu* siodmą pulbrygadę artylleryi morskiey, przez co liczba woysk do czterech pulbrygad iest doprowadzona. Przy tym druga pulbrygada w *Lorient* znayduiąca się, ma się do tego przyłączyć. Te woyska przeznaczone są na dostarczenie kanonierow na liniowe okręty.

Zapowiadaią nakoniec nader wielką liczbę batalionow armią *Angielską* składać maiących, które tym czasem stosownie do dyzpozycyi rządowych, na brzegach *Oceanu* rozstawione będą.

Pieniądze zaczynaią się tu w większey pokazywać obfitości. Urzędnikom Cywilnym i Woyskowym wypłacono iuż żołd dwu-miesięczny; Wypłacenie reszty zaległości, przyobiecane iest na pierwsze dni przyszłego miesiąca.

z Hagi dnia 16. *Stycznia.*

Nakoniec przybył tu dawno spodziewany Generał *Joubert*, Szef armii *Francuzkiey* na żołdzie naszym będącey, i cutro obeymie kommendę na mieyscu Generała *Bernadotte*. Słychać, że taż armia z 25.000. ludzi złożona, również przyłoży się do dobrowolnych ofiar na wyprawę przeciw *Anglii*.

Członki Kommissyi pracuiącey nad nowym planem konstytucyinym, uroczysta wykonały przysięgę, iż zginą, lub trudami swemi zbawią Oyczyznę. — Kommissya ta w rapporcie swoim Konwencyi podanym, wyraża, iż ku końcu Lutego dzieło swoie spodziewa się zakończyć.

Na przyszłość odieżdżaiącym ztąd obcym Posłom zamiast łańcuszkow złotych, medalow etc. (z fabryk *Angielskich* pochodzących) dawane będą podarunki z fabryk naszych, iako to: sukno, płotno, porcelanę etc. — Poseł *Duński* pierwszy odebrał podarunek tego rodzaiu.

z Konstantynopola dnia 15. *Grudnia.*

Na ostatnim nadzwyczaynym zgromadzeniu Dywanu, naradzano się ciągle przez siedm godzin o śrzodkach iakie przedsięwziąść należy na uśmierzenie buntownika *Passawan-Oglu*, który tak otwarcie postępuie, iż nie lękał się przysłać prosto do W. Sułtana wiadomość o swoim przedsięwzięciu uderzenia na *Adrianopol*. — Te buntownicze zamiary, lubo w tym Państwie dosyć zwyczayne, więcey nabawiaią trwogi od poprzedzaiących. Różne kompanie kanonierow i 10. tysięcy Janczarow pod kommendą *Koul-Kiayassi* wkrótce wyidą na złączenie się z siłami Baszow *Romelii*, *Bośnii*, i *Albanii*, dla wstrzymania dalszych rebelii skutkow.

z Niemiec dnia Stycznia.

Wielki plan *Francuzow* przeciwko *Anglii* ma być następuiący:

Jedna liczna armia przeprawiać się będzie do *Anglii*, druga wyląduie w *Irlandyi*, a trzecia opanuie uyście *Elby*, gdy tym czasem znaczne korpusy oddzielnie postępować będą przez *Hassyą*, *Westfalią*, i *Hollandyą* do *Hannoweru*.

z Neuwied dnia 15. *Stycznia.*

Dziś *Francuzi* zatrudniaią się naprawą mostow swoich na *Renie*, które wczoray przez lody wiele ucierpiały. Jak tylko też mosty będą gotowe, niezwłocznie wozy i armaty tu dotąd znayduiące się, maią być przewiezione, do czego iuż 400. koni na tamtę stronę *Renu* sprowadzono. Wczoray nadciągnęło tu także wiele woysk z *Westerwald*, które przeyść maią *Ren*; iednak z powodu uszkodzenia mostu muszą być tym czasem po wsiach rozłożone. Reszta dywizyi G. *Greniera*, wymaszerowała do *Berg*.

Od brzegow Menu dnia 19. *Stycznia.*

Donoszą od granic *Tureckich*, iż *Porta* namysliła się nakoniec użyć mocnych środkow przeciw buntownikom pustoszącym część iey Prowincyi Europeyskich. Przyobiecano 60. tysięcy Piastrow i stopień *Kapigi-Baszy*, temu kto przyniesie głowę *Passawana-Oglu*. Seraskier *Romelii* pomyka się w 80. tysięcy woyska przeciwko temu buntownikowi; Mowią przytym, iż flottylla pod kommendą Kapitana Baszy ma się udać do *Warny*, a potym weyść na *Dunay* dla posiłkowania woysk lądowych.

z Strazburga dnia 17. *Stycznia.*

Podług Listow z *Szwaycaryi*, wszystkie Kantony procz *Bazyleyskiego*, *Glaris* i *Appenzel*, wysłały swoie Plenipotencye na Seym do *Arau* dla odnowienia dawnych konfederacyi. Deputowani *Bazyleyscy* mieli proponować Seymowi, azeby się porozumiał z Rzpltą *Francuzką* w celu przystosowania do teraźnieyszych okoliczności i związkow, alianfu w roku 1777. z *Francyą* zawartego. — Kanton *Berneński* wysłał nowe woyska ku kraiom *de Vaud*, inne Kanrony również się zbroią, sam tylko *Bazyleyski* w spokoyności się utrzymuie.

Dnia 18. *Stycznia.*

Znaczna liczba woysk *Francuzkich* przybyła na granice *Szwaycaryi*. Korpus z 15. tysięcy ludzi w kraiu *Gex* zgromadzony, ma się udać ku *Genewie* i daley.

Gazety nasze zawieraią w sobie, iż Obywatel *Maingaud* oświadczył Seymowi *Szwaycarskiemu*, iż ponieważ woyska Cesarskie zastąpić maią kray *Gryzonow*, Rzeplta *Francuzka* z swoiey strony posyła swoie woyska do kraiu *de Vaud* i do *Walezyi*.

Mieszkańcy miasteczka *Siestal* żądali, ażeby w prawach swoich porownanemi byli z mieszkancami *Bazyleyskiemi*. Regencya wysłała do wszystkich miast Deputowanych dla zapytania się, czyli wszystkie podobnez maią żądanie; w tym przypadku żądanie ich pomyślny skutek otrzyma.

z Rastadt dnia 19. *Stycznia.*

Dnia onegdayszego odebrano z *Ratyzbony* pewną wiadomość, iż Kommissarz Cesarski Baron *de Hugel* oświadczył urzędownie Ministrom przy *Seymie* znayduiącym się, iż woyska Cesarskie zayma linią rozciągaiącą się od *Waldsassen* w wyższym *Palatynacie* (o dwie mile od *Egry* na granicach *Czech*) aż do *Passau*, a ztamtąd wzdłuż rzeki *Inn*, aż do *Inspruckа*. W tym rozkładzie nie tylko Arcy-Biskupstwo *Salzburskie*, Biskupstwo *Passawskie*, Opactwo *Berchtolsgaden*, ale też część Elektorstwa *Bawarskiego*, położonego między rzekami *Nab*, *Dunaiem*. i *Czechami*, oraz te, która iest na prawym brzegu rzeki *Inn*, przez woyska *Austryackie* zastąpione zostaną.

Miniſter Pełnomocny Ceſarſki dnia dzisieyszego pierwszy raz znaydywał się na Seſsyi Rzeszy. Uwiadomił ią o pierwszych krokach Miniſtrow *Francuzkich* względem zasad, podług których odebrali rozkaz negocyowania o pokoy. Zapewniaią, iż żądali, ażeby *Ren* poſtanowiony był za granicę. Po oddaleniu się Miniſtra Ceſarſkiego, Baron *d'Albini* Miniſter Dyrektoryalny donioſł Deputacyi o rozmowie, którą miał z Pełnomocnikami *Francuzkiemi*

Dnia 22. Stycznia.

Na Seſsyi wczorayszey nie zachowano wszyſtkich ceremonii zwyczaynych. Zdaie się być rzeczą pewną, iż Legacya *Francuzka* podała propozycyą, ażeby cały lewy brzeg *Renu* uſtąpiony był dla *Francyi*.

Donoszą z *Bazylei* o poburzeniu się Wieśniakow na różnych mieyscach, iż z 17. na 18. t. m. spalili Zamek *Waldenbourg* ect:

Główna kwatera armii *Francuzkiey* przeniesioną zoſtała do *Offenburg*.

z Berlina dnia 27. Stycznia.

Mieszczanie małego iednego prowincyonalnego Miaſta, kilkakrotnie przeciw swey zwierzchności wykroczyli. Gdy Nayiaśnieyszemu Panu rapport względem tego uczyniono, wydał do nich liſt gabinetowy, który każdy z obywatelow Państw *Pruſkich* przeięty miłością do Monarchy z ukontentowaniem zapewne czytać będzie.

„ Mieszczanie miaſta!.... Chętniebym chciał nazwać was kochanemi moiemi mieszczanami i poddanemi, lecz czyliż to mogę, kiedy rozkazami moiemi gardzicie, zwierzchności waszey niepoſłuszni ieſteście, przeciw niey buntuiecie ſię, i gwałtem dopełnianiu obowiązkow iey przeszkadzacie? A zatym, mieszczanie.... ciężko przewiniliście, zaſłużyliście na karę i gdybym z wami podług praw chciał poſtąpić, iużbyście mieli w murach waszych exekucyą woyſkową. Ale bolałoby mnie, gdybyście pierwsi i iedyni doświadczyć mieli tey surowości i wyſtawieni byli na hańbę i wzgardę całego kraiu, gdzie chwała Bogu, podobne nie zdarzaią ſię wykroczenia. Chcę więc raz ieszcze użyć z wami dobroci. Weydźcie w ſiebie ſamych, idźcie za głosem i radą dobrych ludzi znayduiących ſię między wami, a nie interesſowanych hersztow chcących was uwieść. Wykonaycie przyſięgę mieyſką, ktòą podług prawa wykonać powinniście. Bądźcie poſłuszni zwierzchności, a przez spokoyne i dobre sprawowanie, ſtaraycie ſię prędce uwolnić od haniebnego i od tylu lat wymawianego wam zarzutu niepoſłuszeńſtwa, czyniącego was nieszczęśliwemi. Upraszam was oto, iako dobrze myślący Oyciec, a rozkazuie iako Król. Będziecie mi w ow czas iako wierni i poczciwi poddani mili i szacowni i protegować was będę we wszyſtkim co ieſt ſprawiedliwym. Jeżeli zaś natychmiaſt do powinności waszey nie wrócicie, wiedźcie, że ſurowy na was dam przykład, i że iuż wydane są potrzebne rozkazy do woyſka dla ukarania was za pierwszym przewinieniem. Stosuycie się do tego, ieżeli chcecie abym wam to co mineło przebaczył i zapomniał i ieżeli wam szczęście wasze i miłość Króla waszego są cokolwiek drogie.— *W Berlinie d. 7. Stycz:* 1798.

(podpisano) FRYDERYK WILHELM

z Hamburga dnia 22. Stycznia.

W Mieście tuteyszym złożone zoſtało Towarzyſtwo Teofilantropiczne na wzór *Paryzkiego*. Zgromadza ſię we Czwartek w domu Obywatela *Mercier*, brata Deputowanego *Francuzkiego*.

z Genui dnia 28. Grudnia.

Spokoyność nasza na nowo tu zoſtała zamieſzana na dniu 25. t. m. dnia tego po południu dało ſię ſłyszeć w róznych ſtronach miaſta ſtrzelanie, przeszło przez dwie godziny trwaiące. Odgłos ten ſprawił trwogę powszechną. Wszyſtkie woyſka *Francuzkie* wzięły ſię do broni. Kommiſſarze wyſłani zoſtali w znacznieysze mieysca obronne, i miaſto zdawało ſię być w ſtanie obleżenia. Tym czasem przedſięwzięte przez Generała *Francuzkiego* ſrzodki w krótkim czaſie przywróciły Miaſtu ſpokoyność. Zamiar ten zapalenia rozruchow przypiſuią aryſtokratom: chcącym zaburzyć obrady pierwiaſtkowych Zgromadzeń.

z Medyclanu dnia 3. Stycznia.

Wiadomość o zdarzeniach Rzymſkich wielkie tu ſprawiła wrażenie, ſądzą, że Rzeczpospolita nasza dla okazania *Francuzkiey* ſwey wdzięczności, ſprawę iey wezmie za własną, i pospieszy z wypowiedzeniem woyny *Papieżowi*. Woyſka nasze zbliżaią ſię iuż ku granicom *Neapolitańſkim*.

Dnia 6. Stycznia.

Dnia 31. p. m. Poseł Stolicy S. przyimowany był uroczyście na audyencyi Dyrektoryatu Wykonawczego Rzepltey *Cyſalpińſkiey*.

Dnia 9. Stycznia.

Ambaſſador *Francuzki Buonaparte* przybył do tego miaſta z *Florencyi*. Mòwią, iż ten Miniſter przed ſwoim z *Rzymu* wyiazdem, pisał do Ambasſadora *Neapolitańſkiego* przy Stolicy S. zoſtaiącego, bilet, w którym wyraził, iż ieżeli woyſka *Neapolitańſkie* w kroczą w territorium *Rzymſkie*, ten ſam poſtępek od Rządu *Francuzkiego* uważany będzie za wypowiedzenie woyny. Odebraliśmy wiadomość, iż z powodu naſtąpionych w *Rzymie* zdarzeń, woyſka *Ciſalpińſkie* zaſtąpiły przez oſtrożność wſzyſtkie gór *Appenińſkich* wąwozy. Z innych donieſień dowiaduiemy ſię o trwaiącym dotąd zamieſzaniu w *Rzymie*, i że *Civitta-vecchia* ieſt w insurrekcyi.

Dnia 11. Stycznia

Ambaſſador *Buonaparte* wyiechał ztąd dnia onegdayszego do *Paryża*.

Liſty z *Rzymu* pod dniem 30. p. m. donoszą, iż dnia tego ciało Generała *Duphot* z całą okazałością pogrzebową pochowane zoſtało w Kościele S. Jana w parafii pałacu *Korsynich*.

Na ſeſſyi Dyrektoryatu Wykonawczego, Miniſter związkow zewnętrznych prezentuiąc Kawalera *Buſſy* przyznanego Miniſtra Stolicy Apoſtolſkiey, miał głos naſtępuiący:

„ Mam honor prezentować Dyrektoryatowi Wykonawczemu Kawalera *Buſſy* Miniſtra Dworu *Rzymſkiego*. Będzie on tłumaczem przyiacielſkich życzeń ſwego Monarchy dla Rzpltey *Cisalpińſkiey*, i oraz ſtanie ſię świadkiem rzetelney wzaiemności teyże Rzpltey ku Oycu S. "

Po czym Kawaler *Buſſy* rzekł:

Obywatele Dyr: Papież, móy Monarcha widział z ukontentowaniem uymuiące wezwanie, któreście mu uczynili względem uznania Rzpltey *Cisalpińſkiey*, i uſtanowienia z nią przyiòcielſkich związkow, uważał to iako dowod przyiaznych dla siebie ſkłonności, i maiących ztąd spłynąć na obydwa Narody pożytkow. Pośpiech z iakim po naſtąpionym przyznaniu waszego demokratycznego Rządu, Oyciec S. przysyła do was ſwego Miniſtra, ſprawiedliwie wątpić, który z dwòch Rządow bardziey tego przyznania pragnął. Ta Rzplta na trofeach zwyciężcy *Włoch* zrodzona, wspaniałością Narodu Francuzkiego poſtanowiona pokoiem ugruntowana, z wielu milionow mieszkańcow złożona, przez wybranych od nieporównanego woiownika Reprezentantow rządzona; ta Rzeczpoſpolita znaydzie w ſamey ſobie dosyć ſposobów dla nadania ſwoim związkom ſzacunku. Bądźcie zatym pewnemi Obywatele Dyrektorowie, iż moy Monarcha niczego mocniey pragnąć nie będzie, iak utrzymywania przyiacielſkich związkow, którycheście żądali, a którym ten moment daie początek.

Kawaler *Baſſy* wyraża w dalszym ciągu mowy, iż Oyciec S. idzie w tey mierze nie tylko za pobudkami polityki, ale oraz za powodem Religii, i dla miłości ku Narodom, iako głowa Kościoła i czciciel Boga pokoiu. Zakłada ufność w harakterze Rządu, którego zasadą ieſt cnota, a celem chwała, iż kraie Papiezkie z przyrodzenia ſwego ſpokoyne, nie będą ſię lękać oręża Rzepltey, nie mogą być w przypadkuiey obrażenia. etc.

Prezydent Dyrektoryatu w odpowiedzi ſwoiey wyraził, iż przyiaźń Narodow byłaby żywiołem wzaiemnego i trwałego pomiędzy nami uszczęśliwienia gdyby namiętności ludzkie nie narażały ich części na ſzwank nieſtateczney fortuny; iż intereſs będąc prawie wszyſtkich czynności ludzkich ſprężyną, targa wszyſtkie pomyślności węzły Lecz że przyiaźń z Rzepltą Demokratyczną ſkoiarzona, mniey ieſt na podobne wyſtawiona przypadki.

Kończy nareszcie temi ſłowy: Jeżeli ieszcze *Włochy* nie mogą ſkładać iednego ciała politycznego, niech przynaymniey będą zbiorem połączonych szczerze familii.

Oſtatnie w *Rzymie* zdarzenia, były powodem do mocnych przeciw tamteyszemu Rządowi głosow na Radzie Wielkiey mianych. — Obywatel *Valeriani* z powodu schodzących na niczym obrad ciała Prawodawczego, radził szukać wzorow w Konſtytucyi *Francuzkiey*.— Ten wniosek przyiętym zoſtał.

Rada poſtanowiła oſtatecznie znak różniący Reprezentantow; Szarfa czerwona ſłużyć będzie dla Wielkiey Rady, biała dla Rady Starszych; Suknia iakażkołwiek, byle nie woyſkowa, ani xięża.

z Bononij dnia 4. Stycznia.

Francuzi z *Ciſalpinami* zabrali w Państwie Kościelnym *Loretto*, *Perugia*, i maszeruią teraz proſto do *Rzymu*; gdzie zdrowie i Swiętobliwość dnia 31. Grudnia w tak krytycznym ſtanie znaydowało ſię, iż bliſka iego zgon przewidywano.

Dnia 12. Stycznia.

Odebraliśmy wiadomość, iż woyſka *Francuſkie* dwoma kolnmnami pospieszaią do *Rzymu*. Jeden korpus przybył do *Tolentinu*, drugi do *Perugia*, gdzie natychmiaſt drzewo wolności zaszczepionym zoſtało. Podług tychże wiadomości cała *Ombrya* ieſt w insurrekcyi. Mòwią, iż Król *Neapolitańſki* unikaiąc poróżnienia ſię z Rzpltą *Francuzką*, niechce ſię cale mięszać do intereſſow *Rzymſkich*.

W *Jeſi* zaszczepiono drzewo wolności i rozdano uboższemu ludowi 300. ſkudow.

z Wincencyi dnia 12. Stycznia.

Podług liſtow z *Ferrary* pod dniem 6. pisanych, woyſka *Ciſalpińſkie*, które wkroczyły do kraiow Papiezkich, odebrały iuż rozkaz do powrotu, lecz na wiadomość o rozruchach *Rzymſkich*, Generał woyſk *Auxyliarnych* na czele 3000. Grenadyerow dnia 3. t. m. wszedł do *Peſaro*.

P U B L I C A N D U M.

Dla zaradzenia licznym ſkargom Mayſtrow Cechowych na uciekanie chłopcow uczniow od Mayſtra do Mayſtra, uſtanawia ſię ninieyszym:—

1.) Iż kiedy uczeń Mayſtra ſwego ſekretnie opuści, tenże natychmiaſt arresztowany i na ciele ukaranym być ma.—

2.) Ten zaś którýby takowego ucznia przyiął i u ſiebie przechowywał, za pierwszą razą karze pieniężney 2ch Talarow lub proporcyonalnie cielesney podpadnie.—

Kiedy zaś to Mayſter bądź tego lub innego Cechu uczyni, to kara ta podwoiona zoſtanie; w którym razie nawet exkuza, iakoby niewiedział, że był iuż u Mayſtra w nauce, nic nie pomoże, ponieważ każdy Mayſter przyimuiąc chłopca nie tylko ſię o przeſzłym tegoż ſposobie życia dokładnie zainformować powinien, ale i przy wydzieleniu mu roboty łatwo poznać można, czy nowy ieſt, czyli też iuż robił.—

3.) Gdy zaś też doświadczenie uczy, iż Mayſtrowie ſami temu winni, że chłopcy od iednego do drugiego Mayſtra uciekaią, kiedy ich kilka lat w nauce trzymaią bez wpisania ich przyzwoitego, zatym takiemu chłopcu poki nie zoſtanie wpiſany, wolno będzie za wiadomością ſtarszych Cechu, innego Mayſtra ſobie obrać, u którego lata nauki iuż przepędzone, rachowane mu byc maią; ale kiedy Mayſter ucznia ſwego należycie zapisać kazał, to tenże obowiązany ieſt lata nauki u niego wytrzymać i żaden inny Mayſter niema prawa odbierać go.

Datt w Warſzawie dnia 27. Stycznia. 1798. R.

J. K. Mci Pruſkiey Dyrekcya Policyi.

v. SCHIMMELFENNIG.

D O N I E S I E N I A.

Adminiſtracya maſſy JW. Prota *Potockiego*, na mocy rezolucyi Nayiaśnieyszey Kommiſſyi Bankowey, od trzech Nayiaśnieyszych Dworów wyznaczonych wyszłey, uwiadomia Publiczność, iż młyn wodny do mlewa zboża i folowania wełnianych produktow zdatny, z rekwizytami teraz znayduiącemi ſię, przy lądzie Praſkim ſtoiący, oraz plac nad Wiſią za zdroiami dość obszerny, zdatny do lądowania młynow i ſkładu drzewa, wraz z młynem, lub oddzielnie, ieſt do zadzierżawienia rocznego gotowy, a to więcey daiącemu; dla czego mieysce licytacyi tey do odprawienia w domu *Tepperowſkim* przy ulicy *Miodowey* na pierwszym piętrze dnia 17. mieſiąca Lutego 1798. roku, po obiedzie o godzinie 2giey wyznaczą ſię; przed ktorym terminem licytacyi wolność obeyrzenia każdemu życzącemu licytować takowy młyn i plac zoſtawia ſię; niemniey o kondycyach kontraktu u Ur. Michała *Woyciechowſkiego* Adminiſtratora mieszkaiącego przy ulicy Krakowſkie Przedmieście, pod liczbą 374. w kamienicy *Skalſkiego* zainformować ſię może.

Dnia 28. *Stycznia* między godziną 10. a 11. wieczorem idącemu z ulicy *Solney* na *Tłomackie* wypadł z kieszeni zegarek srebny z repetycyami w kopercie ſzylkretowey, na cyferblacie imie *George* maiący; z ſtalowym proſtym łańcuszkiem. Kto go znaydzie, ieſt proszony aby odnioſł na Kantor *Gazety Korrespondenta* Warszawſkiego; a odbierze nadgrody czerw: złł: dwa.